

1986-12-08

11.1211-168-82

Rek + mb

Enligt sändlista

Upphävande av naturreservatet och bildandet av naturvårds-
området Rödåborg, Vindelns kommun
(4 bilagor)

Uppgifter om naturvårdsområdet

Benämning	Rödåborg
Objektnummer	2411004
Kommun	Vindelns
Socken	Degerfors
Läge	Ca 12 km OSO Vindelns vid Vindelälven. Ekonomiska kartbladet 21K4a (21040)
Areal	15 hektar
Fastigheter	Rödåborg 1:2 och 1:3, Rödå 2:7 och 3:15
Markägare	Enligt särskild förteckning
Naturvårds- förvaltare	Skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län

Beskrivning av området

Naturvårdsområdet utgörs av en sydvästvänd sluttning kring den forntida högsta kustlinjen. Större delen är beväxt med tämligen likåldrig örtrik, tät och högvuxen granskog. En mindre del utgörs av ett i sen tid upptaget trakthygge. Luckhuggning har tidigare förekommit.

Naturvårdsområdets främsta klenod är blåsippan, vilken växer särskilt rikligt kring och i äldre avverkningsytor. Området är tillika en av landets nordligaste växtplatser för blåsippa.

Ärendets beredning

Rödåborg blev genom länsstyrelsens resolution den 1 december 1948 och sedermera som naturreservat skyddat som växtlokal för blåsippa. Inom området gällde endast förbud mot att plocka blåsippa.

1986-12-08

11.1211-168-82

1982 genomförde Mo och Domsjö AB en avverkning på fastigheten Rödåborg 1:3, varvid nära hälften av naturreservatet kom att beröras. I samband härmed aktualiserades frågan om ett upphävande av reservatet.

Förslag i ärendet har remitterats till berörda mark- och sakägare, Vindelns kommun samt statens naturvårdsverk.

Kommunen tillstyrker i princip en ombildning till naturvårdsområde. Man vill dock skärpa bestämmelserna om reglering av skogsbruket. I den mån detta skulle medföra krav på intrångsersättning anser kommunen att området bör bibehållas som naturreservat.

Naturvårdsverket anser att reservatet kan upphävas och ifrågasätter förslaget. Man förordar i stället att plockning av blåsippor och uppgrävning av blåsippplantor förbjuds med stöd av 14 § naturvårdslagen.

På begäran av markägarna har gemensam besiktning hållits den 20 maj 1986. Därefter har ett nytt, reviderat förslag remitterats till markägarna den 15 juli 1986. Några erinringar mot detta förslag, vilket nu föreläggs länsstyrelsen, har ej framförts.

Länsstyrelsens överväganden och beslut

Enligt länsstyrelsens bedömning besitter Rödåborg stora kvaliteter från naturvårdssynpunkt. Framst som en välkänd och inte minst i undervisningssammanhang flitigt besökt växtlokal för blåsippta i Umeåområdet, men även som representativt exempel på en produktiv granlid i kustregionen. Till följd av utförda avverkningar och avsaknaden av ändamålsenliga bestämmelser, anser emellertid länsstyrelsen att naturreservatsförordnandet för Rödåborg bör omprövas. Länsstyrelsen har därvid funnit att arealen bör minskas och att naturvårdsområde är den lämpligaste skyddsformen.

Länsstyrelsen anser inte, till skillnad från kommunen, att ändamålet med förordnandet är sådant att bestämmelser som innebär avsevärt försvårande av pågående markanvändning, d v s förutsätter ett bibehållande som naturreservat, behöver införas.

Naturvårdsverkets förslag om skydd enligt 14 § naturvårdslagen anser länsstyrelsen inte vara tillräckligt. Länsstyrelsen erinrar om att förbud mot att borttaga eller skada blåsippta gäller för hela länet sedan den 13 mars 1968. Enligt länsstyrelsens mening är Rödåborg ett mycket bra fall där, enligt lagstiftarens intentioner, naturvårdsområde bör komma i fråga.

Bestämmelserna för naturvårdsområdet kan i princip inte gå längre än vad som kan uppnås med hänsynsreglerna i skogsvårdslagens 21 §. Länsstyrelsen anser emellertid att naturvårdsområde i föreliggande fall genom detaljerade bestämmelser och skötsel föreskrifter bättre och mer långsiktigt säkrar områdets naturvärden.

1986-12-08

11.1211-168-82

Med stöd av 19 § naturvårdslagen (1974:1025) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogade karta (bil 2) som naturvårdsområde. Samtidigt med att detta beslut vinner laga kraft upphävs med stöd av 12 § naturvårdslagen naturreservatet Rödåborg.

Ändamålet med naturvårdsområdet är att bibehålla Rödåborg dels som växtplats för blåsippan, dels som ett exempel på en produktiv granlid nära kusten.

FÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med naturvårdsområdet skall med stöd av 19 och 10 §§ naturvårdslagen samt 9, 10 och 22 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser gälla för området. Länsstyrelsen fastställer även bifogade skötselplan för området.

A. Föreskrifter enligt 19 § naturvårdslagen om inskränkningar i nyttjandet av fastigheter inom naturvårdsområdet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 anlägga ny väg
- 2 anlägga mark- eller luftledning
- 3 bedriva täkt av berg, sten, grus och sand
- 4 borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa
- 5 uppföra helt ny byggnad eller anläggning
- 6 anordna upplag annat än tillfälligt för skogsbrukets behov
- 7 avverka eller utföra annan åtgärd såsom markberedning, plantering, röjning, gallring utöver vad som anges i bifogade skötselplan
- 8 skogsdika
- 9 plantera in främmande växt- och djurarter
- 10 använda kemiska bekämpningsmedel

B. Föreskrifter med stöd av 19 § naturvårdslagen angående skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare till särskild rätt till marken förpliktigas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av skötselplanen.

1986-12-08

11.1211-168-82

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturvårdsområdet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 göra upp eld
- 2 bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
- 3 gräva upp, plocka eller på annat sätt skada örter, gräs, mossor eller lavar

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen

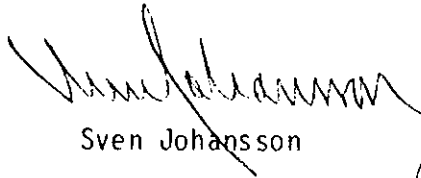
- 1 Länsstyrelsen meddelar föreskrifter m m om vård och förvaltning genom att fastställa bifogade skötselplan.
- 2 Naturvårdsområdets gränser skall utmärkas i enlighet med naturvårdsverkets anvisningar.
- 3 Naturvårdsområdet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i fortlöpande samråd med länsstyrelsen och berörda mark- och sakägare.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Sven Johansson jämte ledamöterna Lorentz Andersson, Hans Berglund, Hans Dau, Folke Engman, personalföreträdare, Östen Eriksson, Runar Frohm, Bengt O Gullsjö, Laila Johansson, Kjell Kling, Yngve Lauritz, Sverker Lindberg, Stefan Löfstedt, Ernst Löwgren, Torsten W Persson, Kjell-Åke Sjödin, personalföreträdare och Allan Sjöström.

Landshövding Sven Johansson samt ledamöterna Hans Dau, Bengt O Gullsjö, Sverker Lindberg, Ernst Löwgren, Stefan Löfstedt och Allan Sjöström var skiljaktiga, se bilaga 3.

I den slutliga handläggningen deltog även förste byråinspektör Lars Edenius, föredragande, länsråd Harry Forseil, förste länsassessor Percy Gustavsson, byrådirektör Per-Erik Persson och länsarkitekt Märt Saarn.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga.

Sven Johansson

Lars Edenius

1986-12-08

11.1211-168-82

Bilagor

- Bilaga 1 Skötselplan
Bilaga 2 Karta
bilaga 3 Skiljaktig mening av landshövding Sven Johansson
samt ledamöterna Hans Dau, Bengt O Gullsjö, Sverker
Lindberg, Ernst Löwgren, Stefan Löfstedt och Allan
Sjöström
Bilaga 4 "Hur man överklagar"

SKÖTSELPLAN

Syftet med naturvårdsförvaltningen

Bevara och bibehålla området dels som växtplats för blåsippan, dels som exempel på en produktiv granskog i lidläge med en vegetationsgradient från högsta kustlinjen och nedåt.

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Hävd av skogsmarken

Det övergripande målet för skogsmarkens hävd skall vara att bibehålla områdets karaktär och därvid tillse att den i dag jämnåriga äldre granskogen förnygras och på sikt övergår i olikåldriga skogsbestånd utan upptagande av större kalytor.

Med hänsyn till skogliga åtgärder har naturvårdsområdet delats in i två skötselområden, se karta (bilaga 2).

Skötselområde 1 (Rödåborg 1:3, 3 ha)

Kalmark/plantskog efter avverkning i början av 1980-talet. Markberedning och plantering har skett.

Normala skogsbruksåtgärder med de undantag som anges under "generella riktlinjer" får vidtas.

Möjligheterna att skapa och bibehålla stormfasta bryn mot skötselområde 2 skall särskilt beaktas.

Skötselområde 2 (Rödåborg 1:2, 1:3, Rödå 2:7, 3:15, 12 ha)

Granskog i varierande ålder. Äldre bestånd dominerar men här växer också yngre gran tillsammans med asp och björk i avverkningsluckor. En del tall växer på stembunden mark i övre delen av slutningen.

Ett ekonomiskt skogsbruk med särskilt hänsynstagande till naturvårdens intressen får bedrivas.

Slutavverkning får ske i form av plock- och luckhuggning eller trakthyggesbruk. Kalhyggen får dock inte göras större än 1 hektar och ej läggas kant i kant intill dess att en sluten förnygring etablerats.

Generella riktlinjer beträffande åtgärder i skogsbruket

- 1 Avverkning får ej ske på sten- eller bergsimpediment
- 2 Vid avverkning skall äldre lövträd, torr- och hålträd sparas
- 3 Beträffande slutavverkningsåldrar bör en viss överhållning gentemot de åldrar som anges i skogsvårdslagen eftersträvas
- 4 Naturlig föryngring skall eftersträvas. Maskinell markberedning, dikning (även s k skyddsdikning), gödsling, spridning av kemiska bekämpningsmedel och inplantering av främmande trädslag är ej tillåtet
- 5 Avverknings- och transportarbeten skall ske på sådant sätt och på sådan tid att skador på mark och skogsbestånd undviks

ANORDNINGAR FÜR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Tillgänglighet, friluftsanordningar

Naturvårdsområdet nås lättast från väg 363 (Vindelvägen). Vägen mellan Överrödå och Vindel-Ånäset går utmed områdets västra gräns.

Anordningar och anläggningar för friluftslivet saknas.

Inga förändringar av befintliga förhållanden är för närvarande aktuella.

Renhållning

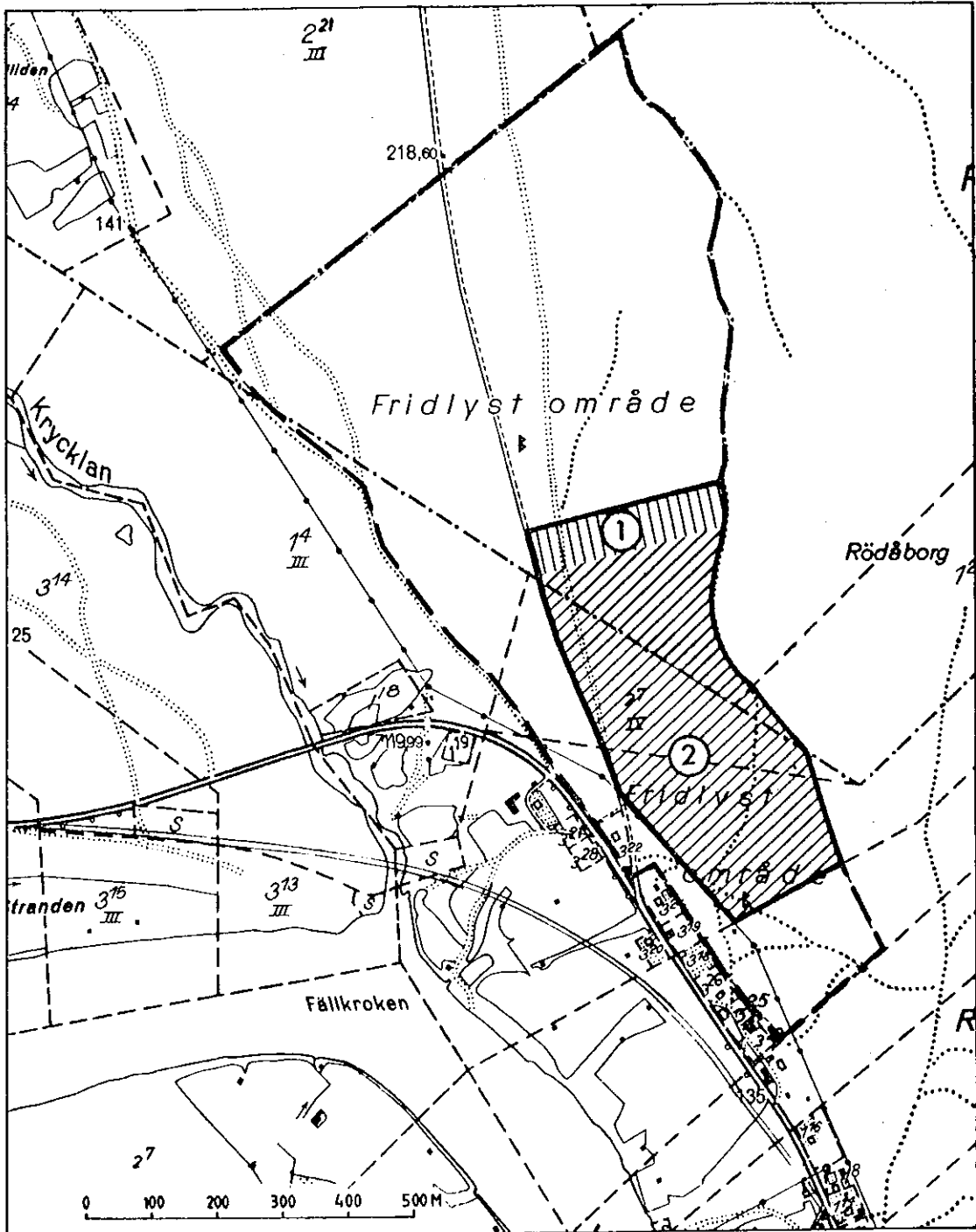
Naturvårdsförvaltaren svarar för eventuell renhållning.

Information

Besökande skall informeras om naturvårdsområdet. Utöver sedvanlig information bör upplysningar om områdets naturförhållanden, såsom den geologiska betydelsen av läget kring högsta kustlinjen m m ges.

TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren svarar för tillsynen.

Tillhör länsstyrelsens ärende dnr 11.1211-168-82

Förslag

NATURVÅRDSOMRÅDET RÖDÅBORG

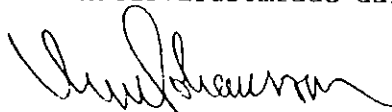
- FÖRUTVARANDE GRÄNS
- NY GRÄNS
- ① SKÖTSELOMRÅDEN

1986-12-08

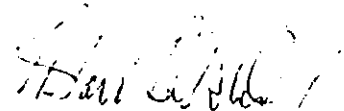
11.1211-168-82

Upphävande av naturreservatet och bildandet av naturvårds-
området Rödåborg, Vindelns kommun

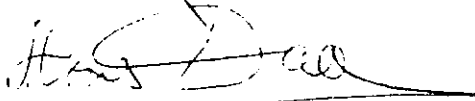
I likhet med naturvårdsverket anser vi att bestämmelserna
i 14 § naturvårdslagen bör vara tillräckliga och att något
naturvårdsområde därför inte bör komma till stånd.

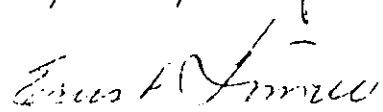
Sven Johansson

Stefan Löfstedt

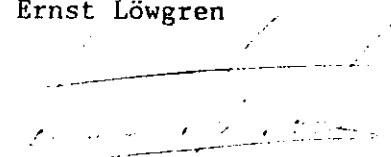
Hans Dau

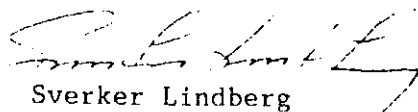
Ernst Löwgren

Bengt O Gullesjö

Allan Sjöström

Sverker Lindberg

